

Пейзажът в повестта "Крадецът на праскови"

Публикувано от mOn на 12.03.2010

Пейзажът в повестта "Крадецът на праскови" - фон на действието или описание на действието

Повестта на Емилиян Станев "Крадецът на праскови" е изградена по схемата "разказ в разказ". Тази схема прави природната картина още по-осезателна. Сегашното време, за лирическият "аз" са годините на Втората световна война, а ретроспекцията връща действието назад във Първата световна война. Настроението, което ситуацията "война" налага служи не само за връзка между двата разказа. За да има логическа връзка между тях вторият "разказ" се вплита в първия.

В човешкия живот най-страшното нарушение на реда е войната. На фона на разрухата, смъртта и страданията силно се откроява неестествения за момента порив към щастие и любов. Усещането, че "всичко се повтаря", носи усещане за страх, а не за спокойствие. В този момент "естествени" са мизерията, гладът, смъртта и епидемиите, с които хората вече са свикнали. В мислите на героите не присъстват стремежът и поривът към бъдещето. За тях има само "днес" и "преди". Но у тях е останала надеждата за оцеляване там, в далечното и неясно бъдеще.

Действието се развива в родния град на писателя Велико Търново. Този град е различен от другите през времето на войната, защото той е много красив. Той още помни това минало. Личните драми са представени на ту светъл, ту мрачен фон. Всяка отделна биография е малка част от голямата и тежка верига на българската история.

Заглавието насочва не толкова към съдбата на сръбския пленник, колкото към нарушителя на моралните норми. Освен, че краде сочните праскови пленникът "пожелава жената" на полковника. По този начин той преминава всички морални граници.

Още първото изречение навява тягосното усещане за смърт и разруха: " През евакуацията

продадох наследството,което получих след смъртта на баща си.” Във следващото изречение проличава, че продажбата е безсмислена: ” То беше хубаво място за строеж в новите квартали на Търново.” Настъпилият хаос от войната е прекъснал изконната връзка между сина и бащата.Синът се е отдалечил от родното си семейство. Критичното положение обуславя отказа от патриархалните ценности.Героят трябва да избира между доброто и злото.

Гражданите и евакуираните водят “неестествен” живот. Те живеят в страх и мизерия, които са “естествени” за времето на война. Обобщението на “аз” - повествователя: ” Няма нищо по-тягостно от повторение на миналото”, е връзката между двата разказа. На фона на тягостното повтаряне на войната хората търсят изход от лабиринта на злото. Ако успеят да се спасят от него това би било началото на щастието и любовта им. ” Път ” е една от ключовите думи в творбата. Пътищата свързват хората и съдбите им или ги разделят завинаги, но накрая по тях преминават само техните спомени. Споменът за пленниците води към един от главните герои в повестта.

Със случайното пресичане на чуждия двор се въвежда образът на учителя по аритметика Петров Козичката. Той поема функцията на “разказвача”.Вътрешната същност на учителя е в контраст с външността. Постепенно “аз”- повествователят изгражда представата, че “разказвачът” е порядъчен и добър човек: ” От него лъхаше спретнатост и порядъчност,каквато имаше в ония вече починали наши дядовци и бащи, свикнали да живеят редовен и духовно чист живот.” Така описан героят внушава повече доверие и всичко казано от него се възприема за истина.

Образът на стария учител свързва двата сюжета като пряк участник и свидетел на събитията “преди “ и “сега”. Той ни отвежда някъде далече в годините на оня “духовно чист живот” на нашите дядовци. Сякаш онези блаженни години са изчезнали безвъзвратно.На фона на тези времена се откроява хаоса на военните години. Този контраст между днешния човек и човека от миналите времена като художествен похват се проявява на друго равнище - контекстово. Някъде в подсъзнанието си читателите сравнили характеристиките на времевите пластове и още по-силно са почувствали тягостното настроение на творбата на Емилиян Станев.

Един от основните конфликти в повестта е между войната, която поражда омраза, предразсъдъци, хаос, и любовта, хармонизираща света. Градът и колибата стават символи на нарушения естествен порядък в живота и душата на хората, на болестите, безредието, страданието и обществените нагласи. Та са миналото на Елисавета, което и носи нещастие и и напомня за скучние и сприхав полковник.Затова тя се опитва да избяга и да се освободи от неговите обкови.След като се влюбва в Иво, започва да се радва на живота си, да живее пълноценно: "Само колибата, нейният дом, не бе докосната от възраждащата и обновяваща сила. Тя изглеждаше още по-мрачна, някак отминала ,досадна и стара, като напуснат затвор."Антипод на това тъмно място, което отразява предишната и същност, предишния и живот на ограничения и предразсъдъци, е лозето. То се свързва с хармонията и обществения ред в природата. Времето прекарано в градината е като едно своеобразно бягство от хаоса на войната, която унищожава красотата и човешките ценности.

Фаталната развръзка на личната драма - грозното убийство на сръбския пленник Иво и самоубийството на Елисавета, съвпада с националната катастрофа и със зловещия край на войната. Устремени към духовно извисяване в красива хармония, двамата влюбени стават жертви

на болното време. Те са осъдени да загинат в зловещите абсурди на битието - сякаш, за да изкупят трагичната вина на нацията. Въвлеченото във войната общество уива двамата влюбени и със смъртта си те обезсмъртяват най-великото човешко чувство - любовта. Финалното внушение на творбата вдъхва оптимизъм, защото само тя може да разруши изпечилите им се прегради по пътя към щастието. Невъзможната любов побеждава войната и омразата.

В повестта \"Краецът на праскови\" темата за войната и придава общочовешки облик ,тъй какато темата за любовта. Отричайки военните сблъсъци като изпитания и рушители на универсалните човешки ценности, тя призовава за по-мирен свят, изпълнен с човечност и любов. Повестта е проектирана на фона на войната, разрухата, страданието и смъртта. Световите на миналото и настоящето, на Първата и Втората световна война се оказват сходни по много белези: мизерия, болести, озлобление... Усещането за повтораемост буди чувството на страх и беспокойствие. Хората започват да се примиряват и да свикват с епидемиите ,мизериите, гладът и смъртта. За тях те стават ежедневие ,а бъдещето престава да съществува: \"Няма нищо по-тягостно от повторението на миналото\" - казва писателят ,илюстрирайки трагичната му повтораемост. Той сякаш иска да внуши на читателите, че светът почти не се е променил и, че краят на Втората световна война може да е същият като този на Първата, защото жаждата за власт у хората е прекалено голяма.

Пейзажът в повестта Кр

Powered by

Bukvar.bg

Image not found

© 2010-2024